

La Conselleria de Medi Ambient impulsa actuacions de conservació: prohibició i control dels focs a les àrees on viu, plantacions de repoblació, control de cabres i protecció física d'exemplars, etc. També és important la iniciativa privada, i en el cas del teix és rellevant l'actuació de l'associació cultural Bany-Al-Bahar, que protegeix activament els teixos de Planícia. A mig termini, hem d'aconseguir que l'espècie pugui recuperar de forma natural poblacions més diverses i esteses, amb exemplars més ben desenvolupats.

Fotos: L. Serra (fotos) i Servei de Protecció d'Espècies (DMA). Dibuix de J. Moll (Diccionari Akwe-Moll), cartell de M. Moll. Impresió i maquetació: DL: PM-3067-2007

La Direcció General de Caça, Protecció d'Espècies i Educació Ambiental de la Conselleria de Medi Ambient publica a la seva WEB

www.dgcapea.caib.es

tota la informació sobre aquesta i altres espècies amenaçades i protegides.

el teix

Taxus baccata, Arbre Principal

El Teix és una joia de la nostra flora, relíquia de temps passats; Tenim l'obligació de valorar-lo, respectar-lo i contribuir a la seva conservació.

 Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Caça, Protecció d'Espècies i Educació Ambiental
Avinguda C/ Manuel Guasp, 10
07006 Palma. <http://dgcapea.caib.es>
Tel. 971 176 800. Fax 971 784 933

www.caib.es 012€

 Govern de les Illes Balears

www.caib.es 012€

espècies
d'avui
espècies per
el demà

El **Teix** (*Taxus baccata*) és un dels arbres més escassos i emblemàtics de Mallorca, d'un gran valor biològic i cultural. Avui creix exclusivament als cims més alts de la Serra, en els microclimes més frescos, favorables a la seva condició d'espècie nòrdica, però en èpoques més fredes i plujoses, va tenir una distribució més ampla. Viu a gran part d'Europa i tota la Mediterrània (des de Noruega a les muntanyes del Marroc) i al sud-est d'Àsia; espècies del mateix gènere habiten Nordamèrica i l'Extrem Orient.

L'elegància del seu fullatge perenne, dens i fosc, la seva gran longevitat, el seu caràcter tòxic i la seva relativa raresa li donaren en el passat un gran prestigi simbòlic o màgic, fins i tot sagrat. A diversos països, n'hi ha grans exemplars prop d'ermites, que

en alguns casos varen ser edificades justament perquè l'arbre ja hi era venerat. Tradicionalment, s'ha fet ús de la fusta, de gran qualitat, i de les propietats medicinals o tòxiques dels seus teixits; avui dia, substàncies derivades del teix s'usen amb èxit contra determinats tipus de càncer. Per tot això, s'ha de considerar un dels arbres principals de la flora europea.

A nivell mundial no està en perill, però aquí és molt rar, i el Catàleg Balear d'Espècies Amenaçades li atorga **Especial Protecció**.

Quadrícules d'un Km² on es troben teixos silvestres.

Els exemplars més notables de Mallorca són al Puig Major, al Massanella i a la Mola de Planícia, on vegeta l'agrupació més important. Cal destacar també alguns exemplars cultivats, com els de Lluc, els de Miramar (probablement plantats per l'Arxiduc) i, sobre tot, el teix de Sa Granja d'Esporles, un arbre singular, amb una soca de quasi un metre i mig de diàmetre i probablement prop de mil anys d'edat. A la toponímia mallorquina, l'espècie ha donat nom a muntanyes, serres i fonts.

Pot arribar als quinze metres d'alçada, però a l'illa no n'hi ha cap de tan gran. La majoria dels sis-cents exemplars inventariats per la Conselleria de Medi Ambient tenen una talla molt modesta, arbustiva, quasi sempre per la voracitat de les cabres, que n'impedeixen el creixement. Hi ha teixos mascles i teixos femelles. El fruit és una baia vermella, la polpa de la qual és l'única part no tòxica de l'espècie.

Fins fa pocs anys, el costum de socarrar el càrmitx per afavorir la pastura, i el poc respecte que inspiraven les espècies rares, va perjudicar notablement els teixos. De fet, pràcticament tots els exemplars grans han estat mutilats pel xorrac; els llocs on viuen són inhòspits per naturalesa: els llamps i les fortes nevades també els esqueixen.

Avui, però, el factor més greu, amb diferència, és l'acció de les cabres, una espècie introduïda i de difícil control que ha esdevingut una autèntica plaga per a la vegetació de muntanya. Sols els teixos que creixen empenyalats o dins de la protecció espinosa de les aritges queden estalvis dels herbívors, però tenen molt poques possibilitats de tenir un desenvolupament complet.